

Mirosław Pawłowski

Dyrektor Biblioteki Publicznej im. J. U. Niemcewicza w Dzielnicy Ursynów m.st. Warszawy

Szanowni Państwo,

serdecznie zapraszam na pierwszą edycję festiwalu literackiego *Zakręcenie literaturą*, organizowanego przez Ursynotekę.

Pragniemy, by każda edycja naszego festiwalu miała swój temat przewodni, oscylujący wokół wybranego gatunku literackiego.

W tym roku swoje serce oddaliśmy autorkom i autorom powieści sensacyjnych oraz kryminalnych, ponieważ jest to ulubiona literatura mieszkańców Ursynowa. Nie tylko rozwija ona wśród czytelników zdolności analityczne, ale również stymuluje wyobraźnię.

Poprzez starannie przygotowany program, w którym znajdują Państwo spotkania autorskie, wykład

dy popularnonaukowe, warsztaty dla dzieci i dorosłych, kiermasz przeczytanych książek, familijną grę terenową, a także koncerty oraz pokaz filmowy, chcemy być blisko swoich Czytelniczek i Czytelników, angażować ich do rozważań na temat literatury, pokazywać różne sposoby spędzania wolnego czasu oraz różne aspekty działań Ursynoteki.

Pierwszą edycję festiwalu organizujemy podczas Tygodnia Bibliotek, aby jeszcze bardziej utwierdzić mieszkańców Ursynowa w tym, że lubią przychodzić do Ursynoteki. Tegoroczne hasło Tygodnia Bibliotek – *Lubię tu być* – wybrane przez Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich, doskonale wpisuje się w założenia i misję naszej instytucji.

Festiwalowe wydarzenia odbywać się będą w naszych placówkach oraz w zaprzyjaźnionych instytucjach, ważnych dla dzielnicowej kultury i chętnie odwiedzanych przez mieszkańców. Spotkamy się zatem w Ursynotece, Ursynowskim Centrum Kultury „Alternatywy” i Domu Sztuki.

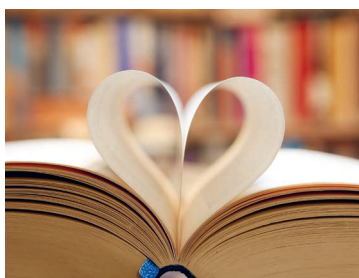
Do zobaczenia na festiwalu. Zapewniam, że będziecie się świetnie bawić!

Co w numerze:

PROGRAM FESTIWALU

„Zakręcenie Literaturą”

Więcej *na stronach 2-3.*

WYWIAD

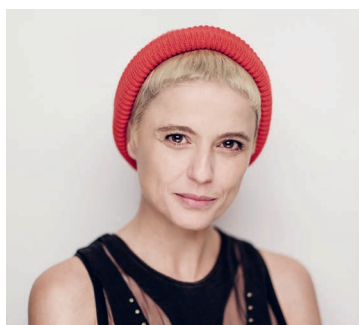
Izabela Janiszewska – wywiad z autorką

Więcej *na stronie 4.*

KONCERT

„Z dreszczykiem” Justyna Jary i Alegancka Kapela

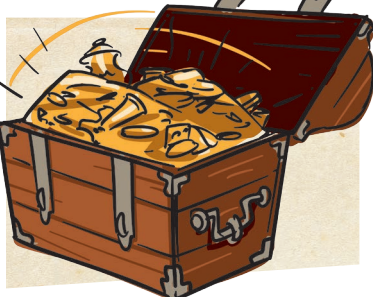

Od ballad podwórzowych po piosenki z rewii i kabaretów. Więcej *na stronie 6.*

FAMILIJNA GRA MIEJSKA

„Gdzie jest skarb?”

Więcej *na stronie 7.*

Wieczór muzycznej magii

W ramach festiwalu *Zakręcenie literaturą* 9 maja 2025 roku zapraszamy na niezapomniany wieczór pełen muzycznych emocji.

Podczas koncertu zostaną wykonane najlepsze dzieła włoskich, amerykańskich i polskich kompozytorów muzyki filmowej. Usłyszycie utwory ze znanych filmów sensacyjnych i kryminalnych. Gwarantujemy, że będą czymś więcej niż tylko odtworzeniem filmowej ścieżki dźwiękowej.

W programie koncertu znajdują się nieśmiertelne hity ze światowego kanonu literatury muzycznej takich kompozytorów, jak: Alan Silvestri, Ennio Morricone, Nino Rota, Monty Norman, Henryk Kuźniak, zespół Los Lobos, William „Bill” Conti i Marvin Frederick Hamlisch.

Koncert poprowadzi Paweł Sztompke, muzykolog i dziennikarz Polskiego Radia, którego specjalnością jest muzyka filmowa. Jesteśmy przekonani, że wydarzenie uwiedzie serca wszystkich słuchaczy. Nie przegapcie tej wyjątkowej okazji, by na żywo doświadczyć magii muzyki filmowej w jej najczystszej postaci!

Koncert muzyki filmowej

w wykonaniu **Salonowej Orkiestry Johanna Straussa**
z udziałem **Katarzyny Laskowskiej** oraz **Adama Zdunikowskiego**.

W programie m.in.:

- Bodyguard
- Desperado
- Ojciec chrzestny
- James Bond
- Vabank
- Rocky

Bilety w cenie 30 zł do kupienia w recepcji UCK „Alternatywy” oraz na stronie biletyna.pl

Kiedy?
9 maja 2025 r.
godz. 18:00 / piątek

Gdzie?
Ursynowskie Centrum Kultury „Alternatywy”
ul. Indiry Gandhi 9

Prowadzenie: **Paweł Sztompke**

PROGRAM Zakręcenie Literaturą 2025

Z wielką przyjemnością i satysfakcją oddajemy w Wasze ręce program naszego pierwszego festiwalu literackiego *Zakręcenie Literaturą – sensacja i kryminał*.

Jesteśmy z niego dumni. Mamy poczucie, że jest wyjątkowy, ciekawy oraz pełen sensacyjnie nieoczywistych zdarzeń. Obiecujemy, że przeżyjecie... fantastyczny czas razem z nami, a przygotowane wydarzenia festiwalowe przypadną Wam do gustu. Do zobaczenia.

Zespół Ursynoteki

Poniedziałek 05.05.2025

RANO DLA DZIECI:

10.00, ul. Wasilkowskiego 7
Warsztaty plastyczne z łamigłówkami na podstawie książek „Detektyw zagadka” i „Tajemnica zielonej skarpetki” Iwony Czarkowskiej.
(grupa zorganizowana, dla dzieci od 5 lat)

10.00-18.00, al. KEN 21
„Na tropie zagadek”
– kryminalny kiermasz oraz zagadki i zgadywanki.
(wstęp wolny, dla dzieci od 5 lat)

PO POŁUDNIU DLA DZIECI:

16.00, ul. Kłobucka 14
Gra biblioteczna na podstawie książek „Detektywi z tajemniczej 5. Zagadka Królowej Myszy” Marty Guzowskiej.
(wstęp wolny, dla dzieci od 8 lat; obowiązują zapisy: 22 718 32 82)

WIECZOREM DLA DOROSŁYCH:

17.00, Muzeum Ursynoteki, ul. Barwna 8
Dyskusyjny Klub Książki Ursynoteki w kryminalnej formie!
(wstęp wolny)

18.00, Czytelnia Naukowa, ul. Lachmana 5
Spotkanie autorskie z Alkiem Rogozińskim „O kryminale na wesoło”.
(wstęp wolny, liczba miejsc ograniczona)

Czwartek 08.05.2025

WIECZOREM DLA DOROSŁYCH:

19.00, Dom Sztuki, ul. Wiolinowa 14
Dyskusyjny Klub Filmowy „Nasienie Świętej Figi”.
reż. Mohammad Rasoulof, Francja/Niemcy
(obowiązują karnety lub – w przypadku wolnych miejsc w dniu pokazu – karnet jednorazowy w cenie 10 zł)

Piątek 09.05.2025

RANO DLA DZIECI:

10.00, ul. Barwna 8
Warsztaty literacko-twórcze dla młodych śledczych na podstawie książki „Inspektor Rudi i Chin Cy Kor. Bardzo pomocny pomocnik” Antonia Iturba, Alexa Omista.
(grupa zorganizowana, dla dzieci od 5 lat)

10.00-15.00, al. KEN 21
„Na tropie zagadek”
– kryminalny kiermasz oraz zagadki i zgadywanki.
(wstęp wolny, dla dzieci od 5 lat)

WIECZOREM DLA DOROSŁYCH:

18.00, Ursynowskie Centrum Kultury „Alternatywy”, ul. Indiry Gandhi 9
Koncert Muzyki Filmowej z kryminałów wszech czasów.
Zagra Salonowa Orkiestra Johanna Straussa z udziałem solistów: Katarzyny Laskowskiej i Adama Zdunikowskiego. W programie utwory z takich hitów, jak: *Bodyguard*, *Desperado*, *Ojciec chrzestny*, *James Bond*, *Rocky*.
Prowadzenie: **Paweł Sztompke**
(obowiązują bilety w cenie 30 zł, dostępne na stronie biletyna.pl oraz w recepcji UCK „Alternatywy”)

Wtorek 06.05.2025

RANO DLA DZIECI:

10.00-11.00, ul. Fanfarowa 11
Gramy w zielone – warsztaty literackie na podstawie książki „Klub Przyjaciół Planety” Ruth Lillegraven.
(grupa zorganizowana, dla dzieci od 7 lat)

10.00-11.00, al. KEN 21
Kabajki: „Śledztwo na papierze”
– zajęcia na podstawie książki „Złodziej kolorów” Mafra Gagliardiego i Stepana Zavrela
poprowadzi **Rafał Ferenc**.
(grupa zorganizowana, dla dzieci od 5 lat)

11.00-18.00, al. KEN 21
„Na tropie zagadek”
– kryminalny kiermasz oraz zagadki i zgadywanki.
(wstęp wolny, dla dzieci od 5 lat)

PO POŁUDNIU DLA DZIECI:

16.00-18.00, al. KEN 21
Kabajki: „Teatralna Akademia Detektywów”
– zajęcia na podstawie książki „Teatr z Lassem i Mają” Martina Widmarka i Heleny Willis
poprowadzi **Rafał Ferenc**.
(wstęp wolny, dla dzieci od 8 lat)

18.10, ul. Nugat 4
Zajęcia z szyfrowania na podstawie książki „Jak zostać szpiegiem: podręcznik tajnego agenta” Daniela Nesquensa.
(wstęp wolny, dla dzieci 7-10 lat; obowiązują zapisy: 22 468 81 17)

WIECZOREM DLA DOROSŁYCH:

18.00, Czytelnia Naukowa, ul. Lachmana 5
Wykład „O metodach kryminalistycznych” wygłosi prof. dr hab. Piotr Girdwoyń z Katedry Kryminalistyki Uniwersytetu Warszawskiego.
(wstęp wolny, liczba miejsc ograniczona)

Sobota 10.05.2025

RANO DLA DZIECI I DOROSŁYCH:

11.00-15.00, ul. Barwna 8
Familijna gra terenowa „Gdzie jest Skarb?”.
(zapisy w placówkach Ursynoteki między 14 a 25 kwietnia; więcej informacji w Spokotece na Kłobuckiej: 22 718 32 82)

10.00-11.00, Czytelnia Naukowa, ul. Lachmana 5
Warsztaty „Na tropie królowej puszczy – o Simonie Kossak”.
Prowadzenie: **Maria Ratajczak**
(wstęp wolny; obowiązują zapisy: 22 855 52 20)

10.00-11.00, ul. Kłobucka 14
Daktyloskopia – rodzinne warsztaty z kryminalistyki.
Prowadzenie: **Marzena Ożarek-Szilke**
(wstęp wolny; obowiązują zapisy: 22 718 32 82)

10.00-14.00, al. KEN 21 oraz Mediateka, ul. Cybisa 6
KIERMASZ książek oraz filmów kryminalnych i sensacyjnych.

WIECZOREM DLA DOROSŁYCH:

18.00, Czytelnia Naukowa, ul. Lachmana 5
Spotkanie autorskie z Katarzyną Puzyńską. „Kryminał sposobem na sukces”.
Prowadzenie: **Teresa Drozda**
(wstęp wolny, liczba miejsc ograniczona)

Środa 07.05.2025

RANO DLA DZIECI:

10.00-11.00, ul. Na Uboczu 2
Detektywistyczne warsztaty literacko-plastyczne na podstawie książki „Mieszko Detektyw. Zagadka skradzionych kluczy” Katarzyny Wasilkowskiej.
(grupa zorganizowana, dla dzieci od 6 lat)

10.00-11.00, Dom Sztuki, ul. Wiolinowa 14
#UrsynotekaWDrodze:
„Sierżant Borsuk w akcji”
Spotkanie edukacyjne z policjantami i technikami kryminalistyki z Komendy Rejonowej Policji Warszawa II.
(grupy przedszkolne; zapisy przyjmuje Monika Królak-Galińska: 22 643 77 59)

10.00-15.00, al. KEN 21
„Na tropie zagadek”
– kryminalny kiermasz oraz zagadki i zgadywanki.
(wstęp wolny, dla dzieci od 5 lat)

DLA DOROSŁYCH:

10.00-13.00, Czytelnia Naukowa, ul. Lachmana 5
„Profilowanie kryminalne w praktyce”
– praca z czytelnikiem książki kryminalnej.
Prowadzenie: **Maciej Rożen, autor „Złej krwi” i Urszula Cur, profilerka kryminalna.**
(warsztat dla bibliotekarzy – obowiązują zapisy: promocja@ursynoteka.pl w dniach: 14-25.04.2025)

WIECZOREM DLA DOROSŁYCH:

18.00, Czytelnia Naukowa, ul. Lachmana 5
Spotkanie autorskie z agentem wywiadu i pisarzem Vincentem V. Severskim!
Prowadzący: **Kornel Wawrzyniak**
(wstęp wolny, liczba miejsc ograniczona)

Niedziela 11.05.2025

RANO DLA DZIECI I DOROSŁYCH:

11.00-12.00, Ursynowskie Centrum Kultury „Alternatywy”, ul. Indiry Gandhi 9
Warsztaty rodzinne – DETECTIVE YOU!
Odkrycie detektywistyczne tajemnice i dowiedzieć się, czym zajmują się detektywi.
Prowadzenie: **Monika Ciechomska**
(liczba miejsc ograniczona, obowiązują wejściówki w cenie 20 zł dostępne na stronie biletyna.pl oraz w recepcji UCK „Alternatywy”)

DLA DOROSŁYCH / Wykłady w ramach WOLNEGO UNIwersYTETU URSYNOWA:

11.00, Ursynowskie Centrum Kultury „Alternatywy”, ul. Indiry Gandhi 9
„Zrabowana Warszawa”
O zniszczonych i skradzionych dobrach kultury w czasie II wojny światowej.
Wykład: **dr Mariusz Klarecki**

13.00, Ursynowskie Centrum Kultury „Alternatywy”, ul. Indiry Gandhi 9
Historia zapisana w kościach. Od wykopalisk po miejsca zbrodni.
Wykład: **Marzena Ożarek-Szilke**
(wstęp na oba wykłady za okazaniem indeksu; dysponujemy także 30 wejściówkami dla wolnych słuchaczy przed każdym wykładem)

WIECZOREM DLA DOROSŁYCH:

19.00, Dom Sztuki, ul. Wiolinowa 14
Koncert „Z dreszczykiem”
Justyna Jary i Elegancka Kapela.
(obowiązują bilety w cenie 5 zł, dostępne na: biletyna.pl oraz w kasie Domu Sztuki)

Poniedziałek
12.05.2025

WIECZOREM
DLA DOROSŁYCH:

■ 18.00, Czytelnia Naukowa,
ul. Lachmana 5
**Spotkanie autorskie
z Agnieszką Gracą
i rozmowa o jej najnowszej
książce „Podniebie”.**
Prowadzący:
Kornel Wawrzyniak
(wstęp wolny, liczba
miejsc ograniczona)

Wtorek
13.05.2025

WIECZOREM
DLA DOROSŁYCH:

■ 18.00, Czytelnia Naukowa,
ul. Lachmana 5
**Spotkanie autorskie
z Robertem Kudelskim
i rozmowa o książce
„Skarby zrabowane – kradzieże
polskich dzieł sztuki”.**
Prowadzący:
dr Paweł Jaskulski
(wstęp wolny, liczba
miejsc ograniczona)

Środa
14.05.2025

WIECZOREM
DLA DOROSŁYCH:

■ 18.00, Czytelnia Naukowa,
ul. Lachmana 5
**Spotkanie
z Hanną Dobrowolską
i rozmowa o pracy nad reporta-
żem kryminalnym „Taki dobry
chłopak. Sprawa Kajetana
Poznańskiego”.**
Prowadzący: **Kornel Wawrzyniak**
(wstęp wolny, liczba
miejsc ograniczona)

Czwartek
15.05.2025

WIECZOREM
DLA DOROSŁYCH:

■ 19.00, Ursynowskie Centrum
Kultury „Alternatywy”,
ul. Indiry Gandhi 9
**Spotkanie z KAZIKIEM –
Kazimierzem Piotrem Staszewskim
– piosenkarzem, kompozytorem,
autorem tekstów i felietonistą.**
Prowadzący: **Filip Kekusz**
(obowiązują wejściówki w cenie 10 zł,
dostępne na stronie biletyna.pl
oraz w recepcji UCK „Alternatywy”)

SPRAWCY ODPOWIEDZIALNI ZA
FESTIWAL ZAKRĘCENI LITERATURĄ

Zespół Biura Festiwalowego:

Program: Zofia Drop, Agnieszka Gorela,
Zofia Graniewska-Wiankowska,
Monika Królak-Galińska, Mirosław Pawłowski

Gra miejska: Aneta Maciejczuk,
Dominika Matułajtis, Karolina Owczarczyk,
Anna Radzikowska, Hanna Sadowska,
Marta Todys

Gazeta /Grafika i skład/: Piotr Rudź

Redakcja: Zofia Graniewska-Wiankowska,
Dominika Matułajtis, Mirosław Pawłowski

Promocja:
Social media: Zofia Graniewska-Wiankowska
Media tradycyjne, rzecznik festiwalu:
Kornel Wawrzyniak

Skazani... na sukces!

Ursynoteka zaprasza na spotkania autorskie.

Sala widzeń – Czytelnia Naukowa, ul. Lachmana 5

5 maja 2025 / poniedziałek / godz. 18.00

Alek Rogoziński

– mistrz komedii kryminalnej i obyczajowej.

Akta osobowe:

Zadebiutował w marcu 2015 roku kryminałem „Ukochany z piekła rodem”. W 2022 roku sprzedano prawa do ekranizacji jego powieści „Skradziony klejnot” (pierwszego tomu sagi „Gorset i szpada”). W 2024 roku jego powieść „Bał wszystkich nieświętych” zdobyła pierwszą pozycję na liście bestsellerów księgarni Świat Książki. W tym samym roku sukces ten powtórzyła powieść „Zapukaj, zanim zginiiesz”.

Najnowsza powieść: „Zagubiona relikwia”.
Premiera w 2025 r. (Wydawnictwo Purple Book).

6 maja 2025 / wtorek / godz. 18.00

Prof. dr hab. Piotr Girdwoyń

– wykład „O metodach kryminalistycznych”.

Akta osobowe:

Prawnik, profesor nauk prawnych, nauczyciel akademicki Uniwersytetu Warszawskiego, specjalista prawa karnego i kryminalistyki.

Wybrane referaty:

„Możliwe zastosowania AI w kryminalistyce”,
„Mitologiczne morderstwa (nie)doskonałe”.

7 maja 2025 / środa / godz. 18.00

Vincent V. Severski

– były agent wywiadu, pisarz.

Prowadzenie: **Kornel Wawrzyniak**

Akta osobowe:

Był oficerem wywiadu PRL i RP. Jego 26-letnia kariera oficera wywiadu obejmuje około 140 misji w 50 krajach świata. Ze służby odszedł na własną prośbę w stopniu pułkownika. Wydał dziesięć powieści, które rozeszły się w nakładzie prawie miliona egzemplarzy, a na podstawie jednej z nich powstał serial „Nielegalni”.

Najnowsza powieść:
Tytuł roboczy „Włoski krawiec”. Premiera w 2025 r.

10 maja 2025 / sobota / godz. 18.00

Katarzyna Puzyńska

– psycholog, z zamiłowania pisarka.

Prowadzenie: **Teresa Drozda**

Akta osobowe:

Zadebiutowała książką „Motylek”, która rozpoczyna sagę kryminalną o policjantach z niewielkiej wsi Lipowo. Prawa do publikacji książek Puzyńskiej sprzedano do ponad dwudziestu krajów. W 2023 na podstawie książki „Motylek” powstał serial „Lipowo. Zmowa milczenia”.

Najnowsza powieść:

„Ulice Ciem” – kryminał magiczny. Premiera w 2024 r. (Wydawnictwo Prószyński i S-ka).

12 maja 2025 / sobota / godz. 18.00

Agnieszka Graca

– podwójna filolożka (romanistka i anglistka),
absolwentka dziennikarstwa. Przez szesnaście lat
pracowała jako nauczycielka, obecnie pisarka.

Prowadzenie: **Kornel Wawrzyniak**

Akta osobowe:

Laureatka Nagrody Wielkiego Kalibru 2024 za debiutancą powieść kryminalną „Czarny Poniedziałek” oraz licznych konkursów literackich (Festiwal Góry Literatury, Międzynarodowy Festiwal Kryminału, Szkoła Letnich Zabójców, Afera Kryminalna, Empik Go SHORT).

Najnowsza powieść:

„Podniebie”. Premiera w 2025 r. (Wydawnictwo Agora).

13 maja 2025 / wtorek / godz. 18.00

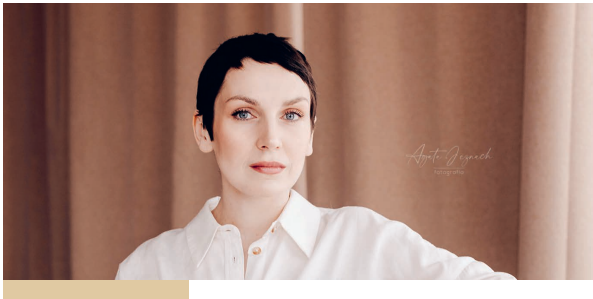
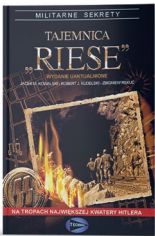
Robert J. Kudelski

– badacz, pisarz i twórca serwisu
eksplorator.com

Prowadzenie: **dr Paweł Jaskulski**

Akta osobowe:

Autor i współautor publikacji, dotyczących kradzieży oraz eksploracji w zakresie dóbr materialnych i zbiorów sztuki, m.in.: *Tajemnice nazistowskiej grabieży polskich zbiorów sztuki*, *Zrabowane skarby*, *Tajemnica Riese*, *Lubiąż. Na tropach wojennych tajemnic*, *Złoto generatów*. *Służby specjalne PRL na tropie skarbów III Rzeszy* i *Wojenne sekrety Lubięża*.

14 maja 2025 / środa / godz. 18.00

Hanna Dobrowolska

– dziennikarka i autorka, znana z rzetelnych analiz
przypadków kryminalnych oraz fascynujących reportaży.

Prowadzenie: **Kornel Wawrzyniak**

Akta osobowe:

Rozpoczęła swoją karierę dziennikarską od stażu w „Super Expressie”, gdzie przez wiele lat zajmowała się kroniką kryminalną. Jej najbardziej znany tytuł to „Taki Dobry Chłopak. Historia Kajetana Poznańskiego”. Była pierwszą dziennikarką, która zwróciła uwagę na problem tzw. mafii wnuczkowej. Obecnie pracuje w Polskiej Agencji Prasowej, a jej pasją są reportaże sądowe.

15 maja 2025 / czwartek / godz. 19.00

KAZIK – Kazimierz Piotr Staszewski

– piosenkarz, kompozytor, autor tekstów i felietonista.

Prowadzenie: **Filip Kekusz**

Akta osobowe:

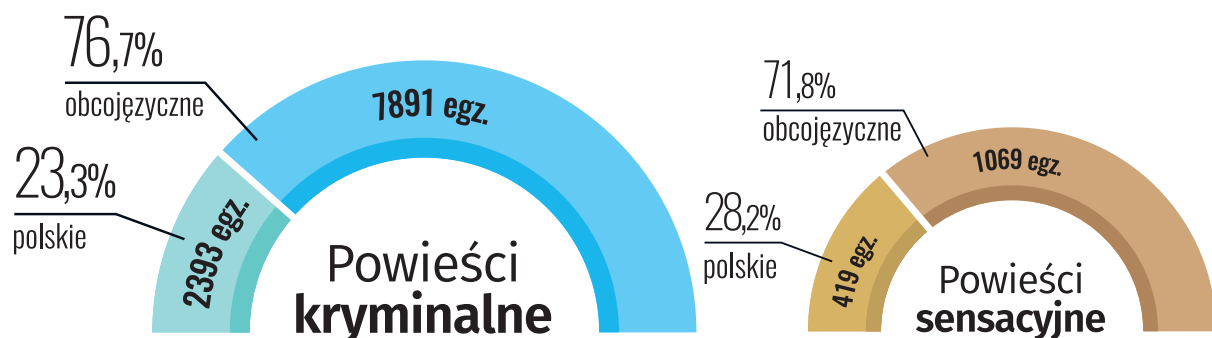
Wierny jest tylko autorskiemu głosowi. Nigdy nie idzie na rękę przyjętym normom. Jego teksty nie kłaniają się zmiennym modom, sądom i rządów. Czasem bołą, bo nigdy się z nikim i niczym nie certolą. Nigdy olewka – zawsze na odlew. Spotkanie odbędzie się w Ursynowskim Centrum Kultury „Alternatywy”, ul. Indiry Gandhi 9.

Najnowsza powieść:

„Niepiosenki grubiej”. Premiera w 2024 r. (Wydawnictwo Kosmos Kosmos).

Kryminał i sensacja w Ursynotece

– Festiwal Zakręcenie Literaturą 2025

Liczba wypożyczeń polskich powieści w latach 2005-2025

W 2025 roku gatunkami literackimi, na punkcie których jesteśmy najbardziej zakręcenii, są kryminał i sensacja. Do ich wybrania na pierwszą edycję festiwalu *Zakręcenie Literaturą* zachęcił nas i utwierdził

w przekonaniu, że jest to dobry początek, sam Umberto Eco, który napisał w swoich *Dopiskach na marginesie Imienia róży*: „(...) ludzie lubią kryminały nie dlatego, że są tam trupy zamordowanych, ani dlatego, że stawia się w nich

triumf końcowego ładu (intelektualnego, społecznego, prawnego i moralnego) nad nieładem przestępstwa. Rzecz w tym, że powieść kryminalna przedstawia w stanie czystym historię domysłów, ale również w przypadku diagnozy

medycznej, badań naukowych, a także pytań metafizycznych mamy do czynienia z domysłami. W gruncie rzeczy podstawowe pytanie filozofii (podobnie jak psychoanalizy) brzmi tak samo, jak w powieści kryminalnej: Kto

zawinił? Chcąc się tego dowiedzieć (chcąc zyskać przekonanie, że się wie), trzeba przypuścić, że wszystkie fakty mają jakąś logikę, logikę, którą narzucił im winowajca. Wszelka historia śledztwa i domysłów dotyczy czegoś, w czego sąsiedztwie żyjemy zawsze (...). Po takim wstępie mamy nadzieję, że nasz wybór gatunku literackiego i naszych propozycji festiwalowych przypadnie Państwu do gustu, bo kryje on w sobie tajemnice jak żadna inna literatura.

Wyczarować ze słów nowy świat, całkowicie nową historię i bohaterów

Izabela Janiszewska – autorka poczytnych kryminałów, książek sensacyjnych i thrillerów. Jej książki poruszają zarówno zagadnienia przemocy, zaburzeń psychicznych, jak również problemów współczesnego świata na tle wydarzeń kulturalnych i historycznych.

Czy czuje się Pani związana z Ursynowem?

Ursynów zajmuje szczególne miejsce w moim życiu i sercu. Mam tutaj wydeptane trasy spacerowe, ulubione kawiarnie i ogrom wspomnień, związany z każdym zakątkiem. Lubię tę ursynowską zielen, pęczniejącą między blokami i energię, jaką wibruje ta część Warszawy. To w tej dzielnicy, w czytelnicy przy ulicy Braci Wągów, powstała moja pierwsza książka. Tutaj mieszkają bohaterowie niektórych napisanych przeze mnie powieści i tu na ursynowskich ulicach rozgrywają się istic kryminalne intrygi moich książek, szczęśliwie tylko na papierze.

Jak zaczęła się Pani przygoda z Ursynotką?

Kilka lat temu codziennie rano przyjeżdżałam na Ursynów z drugiego końca Warszawy. Pewnego dnia postanowiłam poszukać spokojnego miejsca do pracy. Kawiarnie wydawały mi się zbyt gwarne. Nie potrafiłam się w nich skupić na pisaniu, więc wybrałam czytelnię i... trafiłam do Ursynoteki.

Jakie książki Pani wypożycza?

Uwielbiam wręcz wypatrywać nowości, z ekscytacją oczekiwać w kolejce na powieść, której jestem ciekawa, a później zatapiać się w lekturze. Wybieram bardzo różne gatunki: kryminały, thrillery, literaturę piękną, poradniki psychologiczne, książki rozwojowe, te wspomagające świadome rodzicielstwo oraz te poszerzające horyzonty. Sięgam po reportaże, książki naukowe i psychologiczne.

Cieszy mnie też, że biblioteki to dziś nie tylko miejsca, gdzie wypożycza się książki, ale to także centra wydarzeń kulturalnych, spotkań i rozmów o literaturze.

Jaką książkę z dzieciństwa szczególnie Pani zapamiętała?

Kiedy ja i moje rodzeństwo byliśmy mali, mama co wieczór czytała nam przeróżne opowieści na dobranoc.

Z książek, które najgłębiej zapadły mi w pamięć, mogę wymienić chociażby tytuł „Bajarka opowiada”, zbiór baśni z całego świata oraz „Baśnie braci Grimm” – pełne przewrotnych zdarzeń, okrucieństwa i morałów. Doskonale pamiętam, jak silne emocje wywoływały książki i jak bardzo oddziaływały na wyobraźnię oraz dziecięce sny.

Jaką pierwszą książkę Pani napisała?

Moja pierwsza książka „Wrzask” ukazała się na rynku w kwietniu dwa tysiące dwudziestego roku i była pierwszą częścią trylogii z dziennikarką Larysą Luboń oraz policjantem Brunonem Wilczyńskim. Często mówi się o tym, że pierwsza książka autora jest tą najbardziej osobistą i u mnie było podobnie. Dlatego do tych bohaterów mam największy sentyment i w nich odnajduję najwięcej siebie.

Dlaczego kryminały i thrillery?

Ten gatunek pod płaszczykiem powieści rozrywkowej pozwala poruszyć ważne tematy, podjąć wiwiskę społeczną, przyrzec się ludzkim grzeszkom i cichym zbrodniom. Myślę, że to jego pojemność jest najbardziej kusząca. W kryminale można zmieścić elementy reportażu, powieści obyczajowej, a także horroru. Poza tym fascynuje mnie budowanie w historii napięcia emocjonalnego, a to jest podstawą dobrego kryminału i thrilleru.

Pani bohaterowie są prawdziwi psychologicznie, akcja jest dobrze posklejana. Jak Pani przygotowuje się do pracy?

Bardzo dużo czytam, zwłaszcza literatury pięknej. Myślę o tym, co czytam, analizuję struktury lingwistyczne, konstrukcje opowieści. Robię porządną research, kontaktuję się ze specjalistami i pytam, pytam, a później raz jeszcze pytam. Zanim zasiądę do pisania, długo zastanawiam się nad motywacjami bohaterów, staram się zobaczyć ich jako ludzi z krwi i kości, zrozumieć,

co nimi powoduje. Znaleźć ich prawdę i za tą prawdą podążać.

Niektóre sceny są szokujące, bardzo ostre. Z czego to wynika?

Nie mam poczucia, że zawieram w książkach szokujące sceny. Uważam, że moja literatura łagodnie obchodzi się z czytelnikiem. Nie interesuje mnie makabra, brutalizm ani rozlew krwi. Tak, zdarza się, że literacko robię zbliżenie na ofiarę zbrodni, ale jest to raptem mgnienie oka w stosunku do całej opowieści i służy fabule. Myślę, że tym, co może w moich książkach dotyczyć, jest brzydka prawda o ludziach, odstawianie tej ludzkiej małości, ułomności i zdolności do czynienia krzywdy. Jeżeli nawet decyduję się na mocniejszą scenę, to ona zawsze jest tam w określonym celu, nie po to, żeby szokować. Jest po to, by uzasadnić wybory postaci, podkreślić jej dramat i zarysować źródło konsekwencji.

Czy całkowicie Pani zrezygnowała z dziennikarstwa na rzecz pisania książek?

Tak, pisanie dwóch książek rocznie jest niezwykle angażujące i nie byłabym w stanie tego robić, wykonując jednocześnie inną pracę.

Czy pracuje Pani nad kolejnym tytułem?

Właściwie zawsze pracuję nad kolejnym tytułem. Nawet jeśli jeszcze go nie piszę, to na pewno już o nim myślę. A zatem teraz także powstaje coś nowego.

Czy może Pani coś zdradzić z tej historii?

Nie lubię opowiadać o historiach, gdy jeszcze nie powstały, bo choć znam ich zarys, niekiedy potrafią poprowadzić mnie w zupełnie zaskakującym kierunku. Mam zatem nadzieję, że właśnie taka będzie ta historia: oszałamiająca i nieprzewidywalna, a przy tym jak zawsze przysporzy moim czytelnikom o rumieńce i szybsze bicie serca.

Rozmawiała ■ Edyta Banaszkiewicz

Widza od pierwszego pokazu fascynował fakt, że on sam jest częścią filmowej magii

Gdy bracia Lumière zorganizowali swój pierwszy pokaz w Grand-Café w Paryżu w 1895 roku, ludzie w trakcie seansu nie mogli wyjść z podziwu, że magia dzieje się na ich oczach: lokomotywa jedzie, straszy, dmucha parą; robotnice idą, a ogrodnik zostaje oblatany wodą, dzięki intrydze niegrzecznego chłopca. Kino stało się sztuką z wielką przyszłością i potencjałem. Wciągająca intryga, pełne napięcia zwroty akcji i wyraziści bohaterowie to sprawdzony przepis na dobry film sensacyjny. Filmy, takie jak kryminały czy thrillery, mają bowiem wyjątkową zdolność angażowania widza w proces rozwiązywania zagadek. Działa to na zasadzie gimnastyki intelektualnej. Widz stara się wyprzedzić autora w rozwikłaniu tajemnicy.

Im bardziej zmyślnie prowadzona jest intryga, tym bardziej zaangażowany staje się widz. Gubi się w meandrach wątków, gdy na wielkim ekranie policyjny bohater ściga się z seryjnym mordercą. Kryminał to gatunek filmowy, który musi wyróżniać się intrygującą fabułą, tajemniczymi zbrodniami i pełnymi napięcia dochodzeniami.

Bracia Lumière:

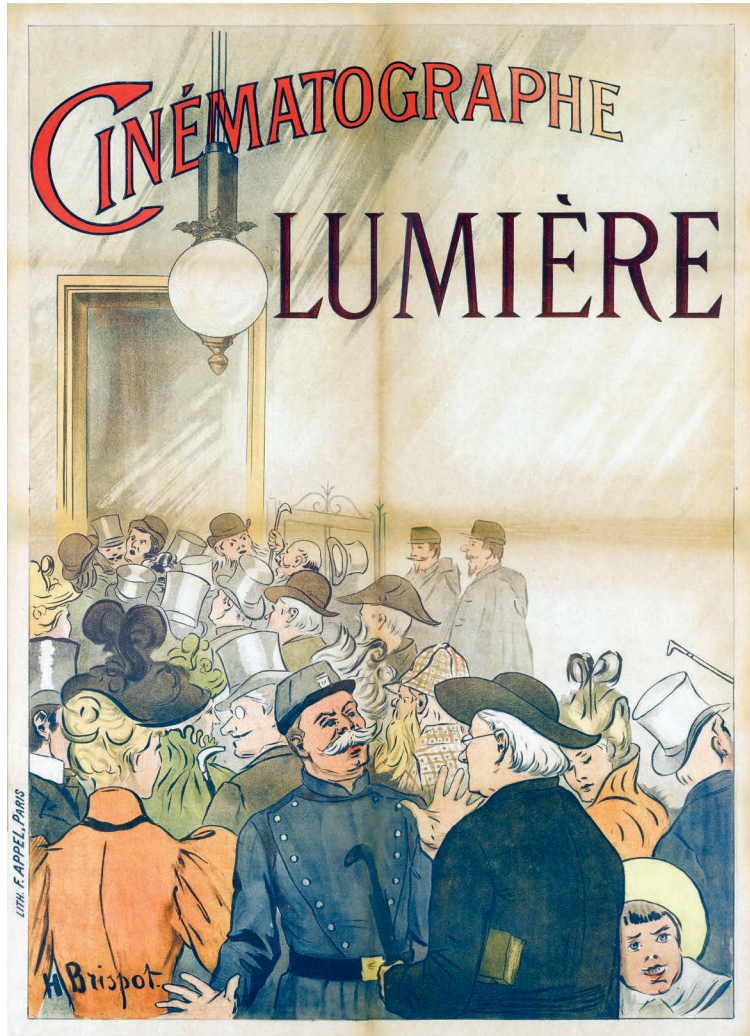
Auguste Marie Louis (1862-1954) i Louis Jean (1864-1948) – francuscy wynalazcy, pionierzy kinematografii.

To właśnie te elementy przyciągały widzów, oferując im nie tylko rozrywkę, ale również możliwość wcielenia się w rolę detektywa.

Detektyw może być samotny – jak porucznik Colombo. Może to być grupa młodych ludzi z Mosadu, tropiących nazistę w Berlinie. Przykładem tego ostatniego jest świetny film *Dług* J. Maddena. Bohaterką filmu kryminalnego może też być delikatna porucznik Starling, która z powodzeniem stawia czoła Hannibalowi Lecterowi w *Milczeniu owiec* J. Demme z 1991 roku. Takie historie fascynują filmowców od zawsze, ponieważ oferują dreszczyk emocji, związany z rozwiązywaniem zagadki, eksploracją psychiki człowieka i zagłębianiem się w kwestie moralności. Polski film J. Wójcika z 1986 roku, *Prywatne śledztwo*, to wybitny przykład psychologicznego pojedynku między mordercą na motocyklu a policjantem. Gatunek ten przedstawia zagadkę, która angażuje widzów, rzucając im wyzwanie rozwikłania tajemnicy.

Inny dobry przykład filmu z wątkiem kryminalnym to *Miasteczko Twin Peaks*, dzieło stworzone przez M. Frosta i D. Lyncha w 1990 roku. Obraz przyciągał miliony widzów na całym świecie, a na forach filmowych trwały dyskusje o tym, kto zabił Laurę Palmer. *Gorączka* M. Manna, choć jest z 1995 r., wciąż uchodzi za majstersztyk tego gatunku. Zamieszczony w niej „pojedynek na kawę” pomiędzy policjantem Alem Pacino a napadającym na banki Robertem De Niro, miał być odniesieniem do scen rewolwerowych z najlepszych westernów.

Wszystkie niemalże filmy Hitchcocka wciąż przyciągają młodych miłośników kina. Emocje, które towarzy-

„Cinematographe Lumière” – Henri’ego Brispota, grafika pochodząca z 1895 roku, która reklamowała premierowy, komercyjny, publiczny pokaz filmu braci Lumière w Paryżu.

szą odbiorcy podczas zanurzania się w mroczne światy fikcyjnych historii, stanowią o unikatowym uroku tych dzieł.

Kolejna odłona kina kryminalnego to cały wachlarz filmów w stylistyce noir. Drżymy w nich o głównego bohatera, którego sprytnie oplątuje ciałem i intrygą femme fatale. Kibicujemy prawdzie oraz temu, kto do niej dąży.

Pomimo upływu 130 lat od pierwszego pokazu nic się nie zmieniło. Wciąż z przyjemnością wchodzimy w filmowy świat kryminalnych lęków, przygód i amplitudy doznań, czyli do Salonu Indyjskiego w piwnicy Grand-Café przy bulwarze Kapucynów w Paryżu, gdzie bracia Lumiere zaprezentowali swój pierwszy film z lokomotywą, wjeżdżającą na stację La Ciotat.

■ Beata Zaborek

Kryminalne polecajki pracowników Ursynoteki

Jiří Březina Przedawnienie

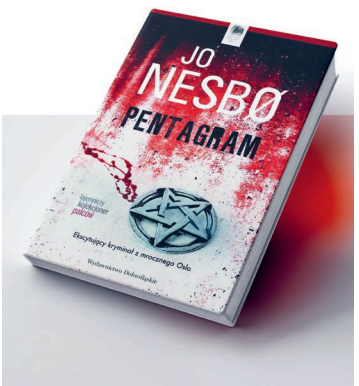

Tomas Volf, utknąwszy dyscyplinarnie w policyjnym archiwum w Czeskich Budziejowicach, odkrywa starą, nierozwiązaną sprawę morderstwa w przygranicznej wiosce. Zaczyna o nią wypytwać polityka, który za młodu uczestniczył w śledztwie. Ten kluczy w swojej opowieści, ucina ją, kręci. W pewnym momencie akcja toczy się w trzech planach czasowych, a my wchodzimy do szkatułek z opowieściami kolejnych narratorów i gubimy w płątaniu podejrzeń. Widzimy, że policjanci próbują ograć się nawzajem; brniemy przez błota historii Czech, męskiej degrengolady, podłych interesów i chamskiego okrucieństwa, aż na koniec... zdumieni stajemy przed koniecznością podjęcia decyzji o doniosłości godnej greckiej tragedii. I już wiemy, skąd przedawnienie. Pochłaniający i poruszający kryminał.

■ Agata

Kryminalne polecajki pracowników Ursynoteki

Jo Nesbø Pentagram

W piątej odłonie cyklu powieści z Harrym Hole w roli głównej niepokorny policjant mierzy się z seryjnym zabójcą, który grasuje w Oslo. Okalecza on swoje ofiary w specjalny sposób i zostawia przy nich charakterystyczne klejnoty w kształcie pentagramu, co tworzy

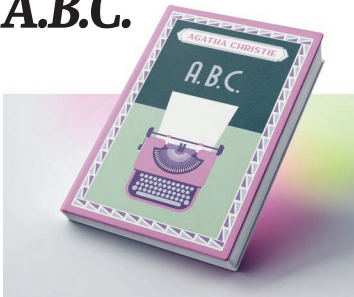
kod, który Harry Hole będzie musiał złamać, żeby schwycić przestępcę. Jednocześnie przyjdzie mu walczyć z zagrożeniem wewnątrz policji.

Chociaż akcja powieści rozgrywa się w upalnym Oslo, „Pentagram” to kryminał dla fanów mrocznej odmiany gatunku. Decyduje o tym nie tylko sama zagadka, ale również postać głównego bohatera, alkoholika, który staje w powieści na krawędzi porażki w każdej sferze życia – nie radzi sobie z nałogiem, jego związek się rozpada, a policyjna kariera wisi na włosku. W dodatku musi wybierać między wypełnianiem policyjnych procedur a działaniem na własną rękę, które może zapewnić sukces w śledztwie.

Powieść cieszy dobrze skonstruowaną zagadką z odpowiednio rozmieszczonymi w fabule zwrotami akcji i złożonymi, niejednoznaczными postaciami.

■ Kuba

Agatha Christie A.B.C.

Książka ta to jedna z oryginalniejszych powieści Agathy Christie. Nie ma tu wąskiego kręgu podejrzanych, zamkniętych w domu lub pociągu, a śledztwo słynnego detektywa Herkulesa Poirota przybiera charakter bardzo osobisty. Oto wyzywa go na pojedynek seryjny morderca, pewien, że nikt nie zdoła odgadnąć jego tożsamości i kierującego nim motywu, a tym samym powstrzymać fali zbrodni. Ofiary giną w kolejności alfabetycznej. Tym razem dowody rzeczowe nie będą najważniejsze: detektyw działa niczym policyjny profiler, przekonany, że w odszukaniu mordercy główną rolę odegra nakreślenie jego portretu psychologicznego.

■ Marta

Filmowa polecajka

NOMINACJA – OSCAR 2025

Najlepszy film międzynarodowy „Nasienie Świętej Figi”

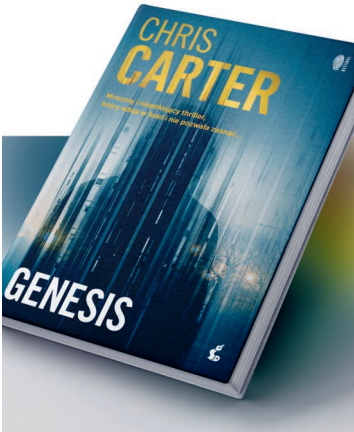
Zapraszamy wszystkich filmolubów do DKF „Domu Sztuki” i Ursynoteki. We wrześniu rusza nowy nabór do klubu. **W ramach naszego festiwalu – 8 maja br. o godz. 19.00 zapraszamy do Domu Sztuki (ul. Wiolinowa 14) na „Nasienie Świętej Figi”.**

Wstęp za okazaniem karnetu oraz karnetu jednorazowego w cenie 10 zł w przypadku wolnych miejsc w dniu pokazu.

■ Beata Zaborek
współprowadząca DKF

Kryminalne polecajki
pracowników Ursynoteki

Chris Carter
Genesis

Kolejny tom o detektywie Robercie Hunterze. Zaczynając przygodę z tym autorem, musimy przygotować się na brutalne opisy zabójstw oraz na nieprzespane noce – dynamiczna akcja wciąga od pierwszych stron. W tej części Hunter rozwiązuje zagadkę seryjnych morderstw, które bardzo się od siebie różnią. Pozostawione przez zabójcę wskazówki angażują czytelnika w śledztwo, a dzięki temu, że bohaterowie są wyraziści i autentyczni, każdy z nich staje się podejrzanym w sprawie. Finał powieści nie tylko zaskakuje, ale również zmusza do refleksji. Uważam, że jest to najlepsza część cyklu ze względu na rozbudowaną fabułę i towarzyszące emocje: lęk i poczucie niesprawiedliwości. Książki Chrisa Cartera bez wątpienia są fantastyczną alternatywą dla kryminalnych seriali. Odważcie się wejść w mroczny i krwawy świat Roberta Huntera?

■ Ola

Sam Sedgman
Spiskowcy czasu

(dla dzieci w wieku 9-12 lat)

Książka ta to ekscytująca powieść przygodowa, która wciąga od pierwszych stron i trzyma w napięciu aż do samego końca. Isaac, główny bohater opowieści, i jego przyjaciółka zabierają czytelnika w niesamowitą, pełną przygód i niebezpieczeństw podróż. Książka łączy emocjonującą fabułę z elementami nauki. Jedną z ciekawostek jest to, że w historii pojawia się również wątek polityczny – ustawa o czasie. Szybkie tempo, złożone zagadki i charyzmatyczne postaci sprawiają, że trudno się oderwać od lektury. To idealna propozycja dla fanów przygód, tajemnic i podróży w czasie.

■ Agnieszka

KONCERT
Z DRESZCZYKIEM

Justyna Jary
i Alegancka Kapela

Kiedy?
11 maja 2025
(niedziela), godz. 19.00

Gdzie?
Dom Sztuki,
Wiolinowa 14

W programie:
**ballady podwórzowe, songi kabaretowe
oraz autorskie eleganckie piosenki!**

Kapela w składzie:
Artur Lipiński – perkusja / Grzegorz Rytka – saksofon
Janusz Tytman – mandolina, banjo
Mateusz Wachowiak – akordeon
Michał Ziń – kontrabas

Bilety
w cenie 5 zł,
dostępne w kasie
Domu Sztuki
i na biletyyna.pl

11 maja, w ramach festiwalu Zakręcenie Literaturę, proponujemy Wam sensacyjny koncert, podczas którego usłyszycie zabawne opowieści noir czy tanga, w których każdy krok jest grą o życie. Będą teksty, traktujące o sprawach codziennych: dramatycznych rozstrzygnięciach, miłości ponad śmiercią i tajemnicach, skrywanych w futerale od kontrabas. Zabrzmią dawne i nowe ballady (m.in.: *Apaszem Stasiek był, Ballada o włamywaczu, Ballada o Jarku, Na Mokotowie*).

Wystąpią dla Was:

Justyna Jary – wokalistka, autorka muzyki i tekstów. Artystka od niemal dwóch dekad związana z nurtem stołecznego folkloru. Zeszłoroczna podwójna stypendystka (miasta stołecznego Warszawy oraz MKiDN 2024), dzięki czemu w 2024 roku stworzyła aż 24 piosenki, związane z Warszawą i kontynuujące tradycję warszawskich ballad podwórzowych. Nagrodzona (wraz z Tomaszem Waldowskim) na Los Angeles International Short Film

Festival w kategorii *Najlepsza muzyka filmowa* (2024). Zwycięzcy konkursu Polskiego Radia Czwórka „Będzie Głośno” (2024).

Alegancka Kapela – zespół kontynuujący miejskie tradycje muzyczne – od ballad podwórzowych po piosenki z rewii i kabaretów. Zwyciężył Międzynarodowy Festiwal Piosenki Szlakiem Bardów (2024). Kapela elegancko zgarnęła także grand prix konkursu „Nowe Brzmienie Warszawskich Ulic” (2021).

Krymianał retro – bestseller z 1925 roku

Miłośników zbrodni i zagadki na pewno zainteresuje informacja, że za pierwszą polską książkę kryminalną uważa się, wydane w 1925 r., *Czerwonego błazna*. W powieści, której autor wzorował się na klasycznych francuskich kryminałach, mamy najważniejsze dla gatunku motywy: morderstwa i policyjnego śledztwa oraz akcję osadzoną w realiach dużego miasta z jego artystycznym światkiem i klientami z wyższych sfer. W okresie międzywojennym *Czerwony błazen* cieszył się wśród czytelników tak dużą popularnością, że doczekał się aż trzech wydań.

Autorem powieści był Aleksander Błazejewski, znany przedwojenny dziennikarz i redaktor krakowskiego Gońca, zamordowany w 1940 r. przez NKWD. Po wojnie wszystkie jego książki zostały w Polsce zakazane. *Czerwonego błazna* wznowiono dopiero w 2012 roku.

Powieść przenosi czytelnika do międzywojennej Warszawy, do kabaretu Złoty Ptak, do którego ściągają tłumy na występy pewnego tajemniczego satyryka w czer-

wonej masce. Nikt nie wie, kim jest ta postać, nikt nigdy nie widział jego twarzy, ale jego występy uczyniły z lokalu najmodniejsze miejsce na mapie stolicy. Błazen bowiem mistrzowsko wyśmiewa różne znane osobistości. Sprawa komplikuje się, kiedy w garderobie artyści zostają znalezione zwłoki. Jak przystało na klasyczny kryminał, mamy ciekawe śledztwo, a następnie emocjonujący proces sądowy. Pojawiają się liczne poszlaki, a czytelnik gubi się w domysłach.

Aleksander Błazejewski
– polski pisarz i dziennikarz,
autor „Czerwonego Błazna”.

Czerwony błazen został też zekranizowany – film pod tym samym tytułem powstał w 1926 roku, ale niestety przepadł podczas wojny. Zachowały się pojedyncze zdjęcia i plakaty. Reżyserem był Henryk Szaro, a główne role zagrali: Eugeniusz Bodo, Helena Makowska i Stefan Hnydziński.

Krytycy nie przyjęli jednak dzieła zbyt przychylnie.

Można pokusić się o stwierdzenie, że ekranizacja *Czerwonego Błazna* stała się w Polsce prekursorem późniejszych filmów w stylistyce noir – filmów w czerni i bieli, których akcja dzieje się nocą w wielkim mieście, pełnych szemranych postaci, prywatnych detektywów, kobiet w rodzaju femme fatale. Widz nigdy nie jest do końca pewny, kto jest tym dobrym, a kto tym złym bohaterem.

Zachęcamy do lektury *Czerwonego błazna* – w końcu to pierwszy polski kryminał, co dla miłośników tego gatunku będzie nie lada gratką!

Książka dostępna jest w zbiorach biblioteki przy ul. Nugat 4.
■ Dominika Matulajtis

Kryminalne polecajki
pracowników Ursynoteki

Stephen King
Christine

Zazdrość, zawiść, żądza zemsty i zabójstwo w imię chorobliwej miłości... Brzmi bardzo ludzko, prawda? Nic bardziej mylnego. Okazuje się bowiem, że te aspekty mogą dotyczyć nie tylko człowieka... Christine nie jest wcale zazdrosną, mściwą kobietą, lecz... samochodem. W trakcie lektury na jaw wychodzi, że pojazd posiada pewną mroczną i przerażającą tajemnicę. Wsiadając do niego trzeba bardzo uważać na to, co się mówi, gdyż Christine z niewyjaśnionych przyczyn posiada duszę... i to diabelską. I jest bardzo oddana swojemu nowemu właścicielowi, który w pewnym momencie także traci dla niej głowę. Przekonajcie się sami, co wyniknie z tej isticie piekielnej relacji!

■ Małgorzata

Czerwony Błazen – bestseller roku 1925. Przedwojenna Warszawa i jej nocne życie, zakłócone przez morderstwo w kabarecie Czerwony Ptak. Śledztwo prowadzi prokurator Gliniński i komisarz Borewicz. Kto zabił i jaki miał motyw? Nie zdradzimy, musicie przeczytać. Powieść czyta się lekko i przyjemnie. Kto lubi dwudziestolecie międzywojenne, powinien sięgnąć po ten kryminał.

Książkobójstwo – wojenna zbrodnia nowoczesnej Europy

Podczas II wojny światowej Polska, oprócz strat ludzkich, poniosła niepowetowane straty dóbr kultury, obejmujące zabytki, dzieła sztuki, a także książki.

Opowiemy Wam o zbrodni, dokonanej 80 lat temu na Bibliotece Ordynacji Krasieńskich, położonej naprzeciwko gmachu Uniwersytetu Muzycznego przy ul. Okólnik.

Tak jak straty w ludziach, tak straty dóbr kultury są nie do odtworzenia. Jeśli zdołamy odbudować, na podstawie zachowanych archiwaliów, dzieła architektury, tak cymelia, czyli rękopisy, nuty, grafiki, rysunki i mapy istnieją tylko w jednym egzemplarzu, a po spaleniu są nie do odzyskania. Stają się jedynie szarym pyłem, rozwianym przez wiatr.

Dotyczy to także malarstwa, rzeźby i rzemiosła artystycznego, które były przechowywane w bibliotecznym pomieszczeniach i również zostały bezpowrotnie utracone.

Biblioteka Ordynacji Krasieńskich: neoklasycystyczna perła Warszawy

W 1844 r. Wincenty Krasieński, ojciec poety Zygmunta Krasieńskiego, ustanowił Bibliotekę Ordynacji Krasieńskich, w której skład weszły zbiory całego rodu, księgozbiór Tomasza Czapskiego oraz kolekcja Muzeum Polskiego Konstantego Świdzińskiego – entuzjasty dzieł sztuki oraz bibliofila.

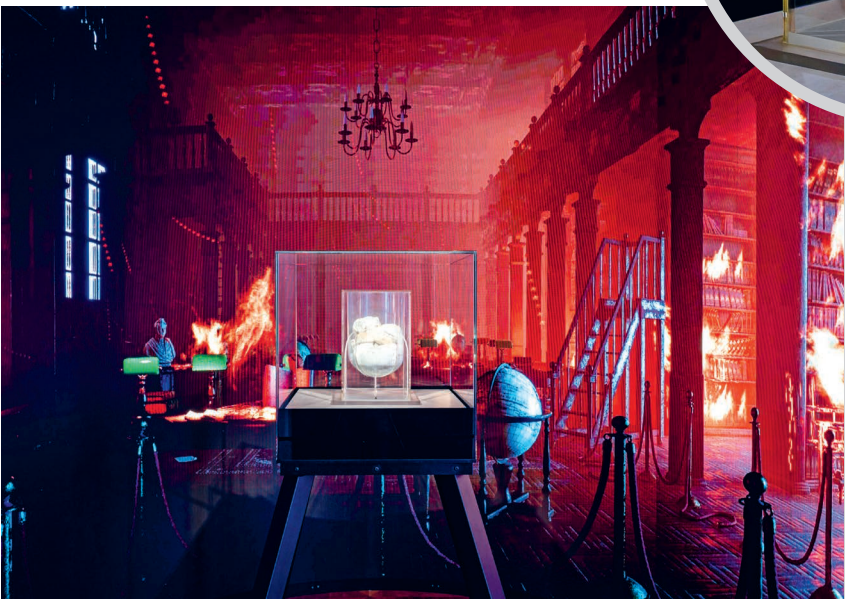
Znajdująca się w pałacu Czapskich przy Krakowskim Przedmieściu biblioteka udostępniała do badań swoje najcenniejsze przedmioty od 1860 roku. Zebrane tam rękopisy, książki, mapy oraz historyczne dokumenty umożliwiały badaczom pracę nad dorobkiem intelektualnym, stworzonym przez człowieka w ciągu setek lat.

Ze względu na zgromadzoną ilość muzealiów oraz wielkość księgozbioru, Edward hr. Krasieński, ostatni ordynat, sprzedał rodzinną posiadłość w Radziejowicach, aby mieć fundusze na wybudowanie w Warszawie nowoczesnego gmachu Biblioteki Ordynacji Krasieńskich. Prace nad nowym budynkiem rozpoczęto w 1912 roku. Projektantem został Juliusz Nagórski, a kierownikiem budowy – Henryk Jakub Gay. Realizację prac budowlanych zlecono znanej firmie *Martens i Daab*, która jako pierwsza wykonała żelbetową konstrukcję znanego w Warszawie Domu Towarowego Braci Jabłkowski.

W 1914 roku działała już prowizoryczna czytelnia. 2 grudnia 1930 roku gmach uroczyście otworzył Prezydent Ignacy Mościcki. Magazyn biblioteczny miał sześć kondygnacji o stalowej konstrukcji. Wykonała go znana warszawska firma Zieleski.

Na ścianie frontowej biblioteki umieszczono dekoracje rzeźbiarskie oraz napis: AMOR PATRIAE NOSTRA LEX (Miłość ojczyzny naszym prawem). Wnętrza od strony frontowej mieściły eksponaty muzealne (militaria), które były największą w Polsce zbrojownią. W głębi znajdowała się czytelnia i pomieszczenia z magazynem książek.

Przed drugą wojną światową biblioteka posiadała ok. 250 000 woluminów, w tym 5815 rękopisów, 1755 druków z XV–XVI wieku, 86292 dzieł nowszych oraz 809 atlasów, map i planów. Do tego należy także dodać 30 000 tomów z kolekcji Muzeum Polskiego Konstantego Świdzińskiego.

fol. Paweł Morawiec / Biblioteka Narodowa

Zagłada

We wrześniu 1939 r. bombardowanie Warszawy przez niemieckie lotnictwo uszkodziło częściowo dach biblioteki. Od października 1939 roku pracowała już ona pod nadzorem okupanta. Najcenniejsze zbiory były selekcjonowane przez niemieckich specjalistów i wywożone z polskiej stolicy.

Od 1941 r. okupanci sukcesywnie przenosili na Okólnik zbiory Biblioteki Narodowej, Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego oraz innych warszawskich placówek bibliotecznych. Prywatne księgozbiory i kolekcje również były rabowane przez Niemców. Na kilka dni przed wybuchem Powstania Warszawskiego pracownicy biblioteki na Okólniku zdołali wynieść najcenniejsze rękopisy i starodruki do piwnic przy ul. Żabiej z nadzieją, że tam przetrwają one

wojnę. Niestety – dosięgnęły je tam płomienie z miotaczy ognia.

W październiku 1944 roku, po kapitulacji Powstania Warszawskiego, hitlerowcy postanowili zrównać Warszawę z ziemią i zniszczyć za pomocą ognia wszystko, co pozostało jeszcze w ruinach. W tym celu utworzono specjalne oddziały: Vernichtungskommando i Brennkommando, które zajmowały się planowym, systematycznym i doszczętnym likwidowaniem każdego domu oraz niszczeniem wszelkich urządzeń służących miastu (tory tramwajowe, sieć energetyczna, telefoniczna itp.).

Gigantyczne straty – wspaniały gmach biblioteki zniszczony, a bezcenna kolekcja zrabowana i spalona

Biblioteka Ordynacji Krasieńskich straciła bezpowrotnie 26 000 rękopisów, 2500 inkunabutów, 80 000 starych druków, 100 000 grafik i rycin, 50 000 nut i teatrliów oraz nieokreśloną ilość map, atlasów, katalogów i inwentarzy, czyli 30% wszystkich, najważniejszych dla kultury polskiej zasobów rękopiśmiennych, znajdujących się przed wojną w polskich bibliotekach. Niemcy spalili m.in. fragmenty rękopisu „Pana Tadeusza” oraz materiały literackie Juliusza Słowackiego i Zygmunta Krasieńskiego. Szacuje się, że straty prywatnych księgozbiorów i kolekcji sięgnęły prawie stu procent.

Największą podłością Niemców było podpalenie 17 stycznia 1945 roku, na dwie godziny przed wejściem Armii Czerwonej do lewobrzeżnej Warszawy, zbiorów Biblioteki Publicznej przy ul. Koszykowej. Spalono tam aż 300 000 woluminów.

■ Adam Maruszak

Urna z prochami najcenniejszych książek z Biblioteki Narodowej, spalonych przez Niemców po Powstaniu Warszawskim, która symbolizuje wszystkie zbrodnie i kradzieże, dokonane na dobrach kultury polskiej w latach 1939-1945.

Urnę można oglądać w Pałacu Rzeczypospolitej w Warszawie przy pl. Krasieńskich 3/5.

Powraca tajemnica ursynowskiego skarbu!

Sensacja na Ursynowie! Nowe tropy w sprawie tajemniczego skarbu, ukrytego przez bibliotekarza Juliana! Gra miejska dla całej rodziny.

Julian, znany ze swojego zamiłowania do zagadek, zniknął bez śladu lata temu. Pozostawił jednak po sobie legendę i list o ukrytym skarbie, przeznaczonym dla prawdziwych miłośników literatury.

Czy macie w sobie dość determinacji, by odkryć tajemnicę, zanim zrobią to inni?

Przygodę zaczniecie 10 maja o godz. 11.00 przed Muzeum Ursynoteki (ul. Barwna 8), gdzie ujawniono nowy trop – fragment starego listu. Musicie podążać za informacjami, zawartymi w liście, rozwiązując zagadki i szyfry. Im więcej zagadek rozwiążecie,

tym więcej punktów zdobędziecie. To nie wyścig z czasem – liczy się spryt, spostrzegawczość i logiczne myślenie!

Zostańcie bohaterami bibliotecznej legendy!

Na każdego czekają atrakcyjne nagrody, a trzy najlepsze drużyny mają szansę na nagrody główne!

Zapisy: 14-25 kwietnia w placówkach Ursynoteki. Liczba miejsc ograniczona. Regulamin na stronie: ursynoteka.pl. Więcej informacji w Spokotece na Kłobuckiej pod numerem telefonu: 22 718 32 82 w godzinach pracy placówki.

FAMILIJNA GRA MIEJSKA

Gdzie jest skarb?

Kryminalne polecanki pracowników Ursynoteki

Pascal Prevot

seria książek

Mały Sherlock

(dla dzieci w wieku 9+)

Ze wszystkich książek autora szczególnie polecam tytuły: *Misję T-rex* oraz *Tajemnicę kościotrupa*. Książki przeznaczone są dla młodszych miłośników rozwiązywania zagadek. Tekst jest napisany dużymi literami i świetnie nadaje się do samodzielnej lektury (poradzą sobie z nim także początkujący mali czytelnicy). Książki wydane są w niewielkim formacie – można je zabrać ze sobą w podróż czy do szkoły. Bohaterowie w każdym tomie mają do rozwiązania inną, intrygującą zagadkę.

■ Ela

Placówki Ursynoteki

Biblioteka dla dzieci

Biblioteka dla dorosłych

Wrzutnia książek

Książkomat

1 Biblioteki dla dzieci i dorosłych Kłobucka 14

tel.: 22 718 32 82
bd37@ursynoteka.pl

Biblioteka dla Dzieci i Młodzieży nr 37 „Spokoteka”
ul. Kłobucka 14

tel.: 22 460 06 04
wypożyczalnia135@ursynoteka.pl

Wypożyczalnia dla Dorosłych i Młodzieży Nr 135
ul. Kłobucka 14

2 Biblioteka dla dorosłych Koński Jar 10

tel.: 22 643 77 59
wypożyczalnia109@ursynoteka.pl

Wypożyczalnia dla Dorosłych i Młodzieży Nr 109
ul. Koński Jar 10 (metro Ursynów)

3 Biblioteka dla dzieci / Muzeum Barwna 8

tel.: 22 641 03 26
bd9@ursynoteka.pl

Biblioteka dla Dzieci i Młodzieży Nr 9 „Barwna”
ul. Barwna 8 (przyst. Pięciolinii)

tel.: 22 649 07 25
muzeum@ursynoteka.pl

Oddział Zbiorów Regionalnych
Wypożyczalnia Nr 127
„Muzeum Ursynowa”, ul. Barwna 8

4 Mediateka / Audiobooki Cybisa 6

tel.: 22 414 25 55
mediateka@ursynoteka.pl

Oddział Zbiorów Multimedialnych
„MEDIATEKA” & Wypożyczalnia
Książki Mówionej nr 134
ul. Cybisa 6

5 Biblioteka dla dorosłych i młodzieży ZWM 5

tel.: 22 403 87 33
wypożyczalnia45@ursynoteka.pl

Wypożyczalnia dla Dorosłych i Młodzieży Nr 45
ul. ZWM 5 (metro Stokłosy)

6 Czytelnia Naukowa Lachmana 5

tel.: 22 855 52 20
czytelnia@ursynoteka.pl

Czytelnia Naukowa XIV
ul. Lachmana 5 (metro Stokłosy)

7 Biblioteki dla dzieci i dorosłych Nugat 4

tel.: 22 468 81 17
oddz.wyp112@ursynoteka.pl

Oddział dla Dzieci i Młodzieży
Wypożyczalnia Nr 112, ul. Nugat 4

tel.: 22 643 36 62
wypożyczalnia112@ursynoteka.pl

Wypożyczalnia dla Dorosłych i Młodzieży Nr 112

8 Biblioteka obcojęzyczna dla dzieci i dorosłych Dembowskiego 12

tel.: 22 899 18 87
wypożyczalnia131@ursynoteka.pl

Wypożyczalnia Zbiorów Obcojęzycznych Nr 131
ul. Dembowskiego 12

9 Biblioteki dla dzieci i dorosłych Wasilkowskiego 7

tel.: 22 460 06 84
bd7@ursynoteka.pl

Biblioteka dla Dzieci i Młodzieży Nr 7
ul. Wasilkowskiego 7 (metro Imielin)

tel.: 22 641 99 33
wypożyczalnia128@ursynoteka.pl

Wypożyczalnia dla Dorosłych i Młodzieży Nr 128

10 Biuro i dyrekcja Wasilkowskiego 6

tel.: 22 648 67 76
sekretariat@ursynoteka.pl

Adres biura: ul. Wasilkowskiego 6,
02-776 Warszawa

Biblioteka Publiczna
im. Juliana Ursyna Niemcewicza
w Dzielnicy Ursynów m.st. Warszawy
ul. Braci Wagów 1, 02-791 Warszawa
NIP 951-18-78-932, REGON 010861160

11 Biblioteka dla dzieci Na Uboczu 2

tel.: 22 648 63 96
bd60@ursynoteka.pl

Biblioteka dla Dzieci i Młodzieży Nr 60
ul. Na Uboczu 2 (metro Natolin)

12 Biblioteka dla dorosłych / Czytelnia Braci Wagów 1

tel.: 22 258 37 46
wypożyczalnia127@ursynoteka.pl

Wypożyczalnia dla Dorosłych i Młodzieży Nr 127
ul. Braci Wagów 1 (metro Natolin)

13 Biblioteka dla dzieci Fanfarowa 19

tel.: 22 644 74 30
fanfarowa@ursynoteka.pl

Biblioteka dla Dzieci i Młodzieży Nr 11
ul. Fanfarowa 19 (przyst. Bogatki)

14 Biblioteki dla dzieci i dorosłych KEN 21

tel.: 22 101 19 42
oddz.wyp139@ursynoteka.pl

Oddział dla Dzieci i Młodzieży
Wypożyczalnia Nr 139
al. KEN 21 lok. U-3 (metro Kabaty – wejście od ul. Borsuka)

tel.: 22 446 21 65
wypożyczalnia139@ursynoteka.pl

Wypożyczalnia dla Dorosłych i Młodzieży Nr 139
al. KEN 21 lok. U-3 (metro Kabaty – wejście od ul. Borsuka)

15 Biblioteka dla dorosłych 6 Sierpnia 23

tel.: 22 899 18 83
wypożyczalnia34@ursynoteka.pl

Wypożyczalnia dla Dorosłych i Młodzieży Nr 34
ul. 6 Sierpnia 23

ORGANIZATOR FESTIWALU ZAKRĘCENI LITERATURĄ:

WSPÓŁORGANIZATORZY:

PATRONI :

URSYNOTEKA
BIBLIOTEKA PUBLICZNA IM. JULIANA URSYNA NIEMCEWICZA
W DZIELNICY URSYNÓW M.ST. WARSZAWY

URSYNOWSKIE
CENTRUM KULTURY
ALTERNATYWY

